

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ПОЛОЖЕННЯ
про дистанційне навчання в
Національному університеті кораблебудування
імені адмірала Макарова

Введено в дію наказом ректора
№ 18 від лютого 2024 року

Ректор

Миколаїв 2024

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Мета, завдання та основні засади дистанційного навчання	5
3. Управління дистанційним навчанням.....	6
4. Особливості організації освітнього процесу та зарахування результатів дистанційного навчання.....	6
5. Особливості організації дистанційного навчання	8
6. Організаційні засади та забезпечення якості дистанційного навчання	8
7. Прикінцеві положення.....	9

Положення про дистанційне навчання в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.

Затверджено Вченою радою Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова протокол № 1 від 25.01.2024

Укладачі: А.В. Лабарткава; В.І. Комишнік.

Введено в дію з 01.02.2024 р.

Миколаїв: Навчальний відділ НУК, 2024 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (далі **Положення**) визначає основні засади організації та здійснення дистанційного навчання в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (далі **Університет**).

1.2. Дане Положення розроблене відповідно до Закону України «Про освіту» (Закон № 2145-VIII від 05.09.2017), Закону України «Про вищу освіту» (№1556-УІІ від 01.07.2014р.), Статуту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова з урахуванням положення «Про організацію освітнього процесу у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова».

1.3. Дистанційна форма здобуття освіти - це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення здобувачам вищої освіти, слухачам (зовнішні слухачі, слухачі післядипломної освіти, слухачі підготовчих курсів) можливості реалізації права на здобуття вищої освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей..

1.5. Завданням дистанційного навчання є забезпечення рівних можливостей громадян у реалізації їхнього конституційного права на здобуття освіти, присвоєння і підвищення професійної кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду й характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання та з урахуванням їхніх здібностей.

1.6. У цьому Положенні терміни і поняття вжито в таких значеннях:

- асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- веб-ресурси навчальних дисциплін/предметів (програм), дистанційні курси - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін/предметів (програм) та доступних через інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших програмних засобів;
- веб-середовище дистанційного навчання - системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін/предметів (програм), програмного забезпечення для управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;
- дистанційна форма навчання - форма організації освітнього процесу в Університеті, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про здобуття відповідного освітнього ступеня;
- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до дистанційних курсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін/предметів (програм), а також забезпечення організації

і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно - комунікаційного зв'язку;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;
- синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);
- система дистанційного навчання - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення дистанційних курсів, призначена для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через інтернет та/або локальну мережу, а також забезпечує авторизований доступ суб'єктів дистанційного навчання до цих курсів;
- суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються (здобувач освіти, слухач), та особи, які забезпечують освітній процес в умовах дистанційного навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);
- технології дистанційного навчання - комплекс освітніх технологій (зокрема психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних), які надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в Університеті.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Метою реалізації дистанційного навчання в Університеті є:

- надання освітніх послуг, шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно- комунікативних технологій за певними рівнями вищої освіти відповідно до державних стандартів освіти;
- надання здобувачам вищої освіти, слухачам освіти можливості отримати необхідні та поглиблені знання, набуті досвід систематичного професійного самовдосконалення відповідно до обраної спеціальності та освітньої програми з використанням технологій дистанційного навчання;
- реалізація креативних підходів здобувачів вищої освіти та слухачів щодо вивчення освітніх компонентів;
- надання можливостей для здобувачів вищої освіти та слухачів дистанційно вивчати не тільки дисципліни індивідуального навчального плану, але й інші дистанційні курси.

2.2. Основними завданнями Університету з впровадження дистанційного навчання є:

- забезпечити системний підхід щодо управління та організації дистанційного навчання в Університеті, включаючи заходи мотивації всіх учасників освітнього процесу;
- розробляти та постійно оновлювати дистанційні курси, використовуючи технологічні можливості і педагогічні сценарії;
- підтримувати, оновлювати та розширювати можливості інформаційно-технологічного та інфраструктурного забезпечення дистанційного навчання;
- надати можливість здобувачам вищої освіти та слухачам вивчати дистанційно освітні компоненти, передбачені індивідуальними навчальними планами спеціальності (освітньої програми), вивчати інші дистанційні курси та отримувати відповідні сертифікати;

- забезпечити індивідуалізацію навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей здобувачів вищої освіти і слухачів;
- забезпечити підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Університету щодо розроблення і використання веб-ресурсів та психолого-педагогічних технологій дистанційного навчання.

2.3. Дистанційне навчання може реалізуватися як:

- спосіб організації та провадження освітнього процесу;
- форма організації та провадження підвищення кваліфікації;
- форма самоосвіти та самовдосконалення здобувачів вищої освіти;
- спосіб надання освітніх послуг слухачам та особам, що бажають пройти дистанційні курси та отримати відповідні сертифікати

2.4. Дистанційне навчання в Університеті передбачає дистанційне засвоєння освітніх компонентів, що визначені індивідуальними навчальними планами, в тому числі складання заліків, екзаменів та проходження інших форм підсумкового контролю. Дистанційне навчання може застосовуватись для освітніх програм, якщо це не суперечить умовам реалізації освітньої програми чи стандарту вищої освіти, а також для надання освітніх послуг, пов'язаних із здобуттям другої вищої освіти, підвищення кваліфікації, вивченням за бажанням окремих дистанційних курсів тощо.

2.5. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що набувають дистанційно, мають відповідати вимогам стандарту вищої освіти за спеціальностями.

3. УПРАВЛІННЯ ДИСТАНЦІЙНИМ НАВЧАННЯМ

3.1. Загальне управління дистанційним навчанням здійснюється ректором Університету.

3.2. Оперативне управління здійснює проректор з науково-педагогічної роботи та проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, шляхом вирішення загальних питань планування, організації, координації й контролю у сфері реалізації дистанційного навчання. До їх функцій належить:

- забезпечення реалізації політики Університету у сфері дистанційного навчання;
- розроблення пропозицій і рекомендацій щодо поліпшення дистанційного навчання;
- розроблення критеріїв, засобів і систем контролю якості дистанційного навчання.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Учасниками дистанційного навчання можуть бути:

- здобувачі вищої освіти;
- слухачі курсів підвищення кваліфікації;
- зовнішні слухачі, слухачі підготовчих курсів;
- науково-педагогічні працівники; фахівці з інформаційних технологій, адміністратори дистанційного навчання,
- програмісти тощо.

4.2. Робочий час науково-педагогічних працівників, які забезпечують дистанційне навчання, регламентується нормативною базою Університету.

4.3. Освітній процес у формі дистанційного навчання в Університеті організовується на підставі навчальних планів, розроблених відповідно до освітніх програм, які в свою чергу розробляють відповідно до стандартів вищої освіти і вимог технологій дистанційного навчання.

4.4. Дистанційне навчання здійснюється у наступних формах: дистанційні навчальні заняття; самостійна робота (виконання проектних завдань, домашніх контрольних робіт тощо); контрольні заходи.

4.5. Основними видами дистанційних навчальних занять при дистанційному навчанні в Університеті є: лекція, консультація, семінар, практичне заняття, імітаційне лабораторне заняття та інші.

4.6. Лекція у дистанційному навчанні – навчальне заняття, на якому здобувачі вищої освіти, слухачі отримують аудіовізуальну інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку, як у синхронному режимі, коли студенти можуть отримувати інформацію від лектора і ставити йому запитання в реальному вимірі часу, так і в асинхронному, коли студенти отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу. Допускається викладення лекційного матеріалу у вигляді веб-сторінок або іншому форматі, придатному для використання в мережі Інтернет.

4.7. Консультація у дистанційному навчанні – заняття в рамках якого здобувачі вищої освіти, слухачі дистанційно отримують відповіді від науково-педагогічних працівників на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (у формі чату, форуму та особистих повідомлень).

4.8. Семінар у дистанційному навчанні – це навчальне заняття, під час якого відбувається обговорення теми, проблемного питання, до якого здобувачі вищої освіти, слухачі готують виступи на підставі виконаних дистанційно завдань.

4.9. Практичне заняття у дистанційному навчанні – це навчальне заняття, в рамках якого відбувається детальний розгляд окремих теоретичних положень освітнього компоненту та формуються вміння і навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання ними завдань, сформульованих у дистанційному курсі.

4.10. Лабораторне заняття у дистанційному навчанні – вид навчального заняття, яке передбачає, що здобувачі вищої освіти, слухачі особисто проводять імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної навчальної дисципліни.

4.11. Лабораторні заняття у дистанційному навчанні залежно від освітньої програми (спеціальності), рівня матеріально-технічної оснащеності, можливостей створення і використання віртуальних лабораторій можуть проводитись у таких варіантах: повністю дистанційно з використанням відповідних моделювальних програм (симуляторів), віртуальних лабораторій тощо; частково – очно, а частково – дистанційно.

4.12. Віртуальні лабораторні заняття проводяться в синхронному або асинхронному режимі, для чого необхідно забезпечити індивідуальний доступ здобувачів та слухачів до відповідного програмного забезпечення, оцінювати протоколи виконання завдань та доводити результати та коментарі. У разі необхідності проводити індивідуальні та групові консультації.

4.13. До інших видів навчальних занять при здійсненні освітнього процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.14. Контрольні заходи з певної освітньої компоненти при реалізації дистанційного навчання в Університеті включають проміжний (тематичний, модульний) та підсумковий контроль. Контрольні заходи в Університеті можуть здійснюватись дистанційно з

використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференції за умови забезпечення автентифікації того, хто навчається.

5. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Для організації освітнього процесу на основі технологій дистанційного навчання Університет використовує:

- Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище);
- G Suite for education (пакет хмарних додатків Google для побудови інформаційноосвітньої структури закладу освіти);
- DingTalk – платформа для організації дистанційного навчання;
- Zoom – проприетарная программа для организации видеоконференций.
- відеокурси.

5.2. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання в Університеті здійснює ННЦЦК та ЦІТ:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференції тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання Університету цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

5.3. Веб-ресурси включають:

- дистанційні курси, розроблені у Moodle або G Suite for education за якими здійснюється навчання здобувачів вищої освіти відповідно до навчальних планів під керівництвом і контролем науково-педагогічних працівників. Доступ до цих курсів відбувається за реєстрацією кожного учасника дистанційного навчання;
- дистанційні курси, розроблені у Moodle або G Suite for education, за якими здійснюється навчання слухачів підвищення кваліфікації. Доступ до цих курсів відбувається за реєстрацією кожного слухача;
- дистанційні курси у вільному доступі, за якими навчаються всі бажаючі без реєстрації і без можливості тестування;
- відеокурси у вільному доступі.

6. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

6.1. Створення, доповнення та корегування дистанційних курсів здійснюється, переважно, науково-педагогічними працівниками Університету.

6.2. Дидактичне та методичне наповнення дистанційного курсу є спільною інтелектуальною власністю науково-педагогічних працівників та Університету. Авторське особисте немайнове право на службовий твір належить його автору. Виключне майнове право на службовий твір належить Університету, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором та Університетом.

6.3. Університет отримує майнові права та право самостійного використання дистанційних курсів, які розроблені як юридичними, так і фізичними особами, на договірних засадах при повному збереженні авторських прав.

6.4. Для забезпечення якості дистанційного навчання науково-педагогічні працівники мають включати такі елементи дистанційного курсу з наведених нижче:

- робочі навчальні програми дисциплін;
- методичні рекомендації щодо використання, послідовності виконання завдань,
- особливостей контролю тощо;
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою науковопедагогічними працівниками;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії тощо.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Положення про дистанційне навчання в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова розглядає та затверджує Вчена рада Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення про дистанційне навчання в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова вносяться у порядку, передбаченому п. 7.1 цього Положення.